Evaluatie Pilot Daginvulling voor mensen met Dementie en hun Mantelzorgers



September 2026

1. Inleiding

In april 2024 is de pilot *Daginvulling voor Mensen met Dementie en hun Mantelzorgers* gestart. Al snel bleek dat de term *daginvulling* onvoldoende recht deed aan het karakter van het initiatief. De nadruk ligt namelijk niet primair op activiteiten, maar op ontmoeting, onderlinge steun en het delen van ervaringen. Daarom wordt binnen deze evaluatie gesproken over het 'Ontmoetingspunt voor Mensen met Dementie en hun Mantelzorgers' (hierna; het Ontmoetingspunt).

Het Ontmoetingspunt richt zich specifiek op mensen met geheugenproblemen of dementie en hun mantelzorger. Wat het initiatief bijzonder maakt, is dat niet alleen de persoon met dementie centraal staat, maar ook de mantelzorger. De druk op mantelzorgers is vaak groot. Zij hebben te maken met de dagelijkse zorg, veranderingen in de relatie en onzekerheden over de toekomst. Het Ontmoetingspunt biedt beide doelgroepen een veilige plek waar zij samen kunnen deelnemen aan activiteiten, lotgenoten kunnen ontmoeten en ervaringen kunnen uitwisselen. Er is ruimte voor gezamenlijke activiteiten, maar ook voor afzonderlijke gesprekken en onderlinge ondersteuning.

De pilot loopt van 18 april 2024 tot en met 31 december 2026 en wordt uitgevoerd door een samenwerking tussen Gemeente Maasgouw, De Zorggroep, Hulp bij Dementie Midden-Limburg, Wel.Kom en een betrokken mantelzorger.

2. Doelstellingen van de pilot

Met het Ontmoetingspunt wordt invulling gegeven aan verschillende maatschappelijke en preventieve doelen:

1. Versterken van de sociale basis en inzet op preventie
2. Bevorderen en behouden van de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners (Positieve Gezondheid)
3. Zwaardere zorg uitstellen of waar mogelijk voorkomen
4. Bieden van mantelzorgondersteuning

Deze doelstellingen sluiten aan bij de doelen van het Programma Toekomstbestendige Zorg van de gemeente Maasgouw:

1. de zelfredzaamheid van inwoners wordt verbeterd;
2. de participatie van inwoners wordt vergroot;
3. inwoners elkaar meer helpen/ondersteunen;
4. meer inwoners positief, gezond en veilig leven.



3. Uitvoering van het Ontmoetingspunt

Het Ontmoetingspunt ging op 18 april 2024 van start in de ontmoetingsruimte van dag- en doecentrum Brachterveld van De Zorggroep in Maasbracht. Aanvankelijk vond de bijeenkomst één keer per week plaats op donderdagochtend. Omdat de belangstelling groeide en de donderdaggroep snel vol zat, is vanaf april 2025 een tweede groep gestart op maandagochtend.

Tijdens de bijeenkomsten komen mensen met dementie samen met hun mantelzorger. Onder begeleiding van een activiteitenbegeleider van De Zorggroep worden activiteiten georganiseerd, gesprekken gevoerd en ervaringen gedeeld. Regelmatig sluiten ook een casemanager dementie van Hulp bij Dementie Midden-Limburg en een beweegcoach van Wel.Kom aan.

In de praktijk blijkt dat vooral het ontmoeten van anderen en het delen van ervaringen van grote waarde is. Door de veilige en vertrouwde sfeer ontstaat ruimte voor open gesprekken over de uitdagingen die dementie met zich meebrengt. De activiteitenbegeleider speelt hierin een sleutelrol. Deze zorgt niet alleen voor structuur en begeleiding, maar heeft ook een belangrijke signalerende functie en stimuleert deelnemers om ook buiten het Ontmoetingspunt contact met elkaar te onderhouden.

Inmiddels zoeken deelnemers elkaar ook buiten de bijeenkomsten op. Zij drinken samen koffie, bellen elkaar of nemen gezamenlijk deel aan andere activiteiten, zoals yoga voor mantelzorgers. Hierdoor ontstaan waardevolle sociale netwerken die bijdragen aan het verminderen van eenzaamheid en het vergroten van wederzijdse steun.

4. Activiteiten en bewegen

De activiteiten worden afgestemd op de wensen en behoeften van de deelnemers. Voorbeelden zijn kaarten, sjoelen, creatieve workshops, bloemschikken, wandelen, spelactiviteiten en geheugentraining. Daarnaast worden regelmatig themamiddagen georganiseerd rondom onderwerpen als Positieve Gezondheid, feestdagen, dans of cultuur. Ook worden educatieve uitstapjes georganiseerd, zoals een bezoek aan het ScheepvaartMuseum Maasbracht, Museum terug in de tijd in Horn en het bloementapijt in Roermond.

Aanvankelijk was het de bedoeling om wekelijks beweegactiviteiten aan te bieden. In de praktijk bleek de behoefte van deelnemers anders te liggen. Daarom is de inzet van de beweegcoach aangepast naar eenmaal per twee weken.

Hoewel deelnemers de beweegactiviteiten positief waarderen en er met plezier aan deelnemen, is het lastig om aantoonbare fysieke effecten vast te stellen. Door de beperkte frequentie en duur van de beweegmomenten is niet meetbaar geworden of sprake is van verbeterde mobiliteit of lichamelijke fitheid.

Tegelijkertijd is het zo dat gezondheid voor deze doelgroep meer omvat dan alleen bewegen. Sociale contacten, lotgenotencontact, structuur, zingeving, mentale stimulatie en emotionele ondersteuning blijken minstens zo belangrijk voor het welbevinden van zowel mensen met dementie als mantelzorgers. Juist de combinatie van deze elementen vormt een belangrijke kracht van het Ontmoetingspunt.



5. Bereik en deelname

De werving van deelnemers verloopt vooral via de casemanagers dementie van Hulp bij Dementie Midden-Limburg. Dankzij hun intensieve contact met mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen zij deelnemers gericht verwijzen. Nieuwe deelnemers worden vaak samen met hun casemanager geïntroduceerd, wat zorgt voor een vertrouwde start.

Het vooraf gestelde hoofddoel was dat gemiddeld minimaal zes koppels zouden deelnemen aan de pilot. Dit doel is ruimschoots behaald. Gedurende de periode april 2024 t/m juni 2026 namen gemiddeld per maand zeven koppels deel.

Na de start bleek dat zes koppels per groep ook ongeveer het maximum is om de kwaliteit van de bijeenkomsten te waarborgen. Bij grotere aantallen ontstaat meer drukte en neemt het risico op overprikkeling toe. Daarom is gekozen voor uitbreiding naar een tweede ochtend in plaats van verdere groei van de bestaande groep.

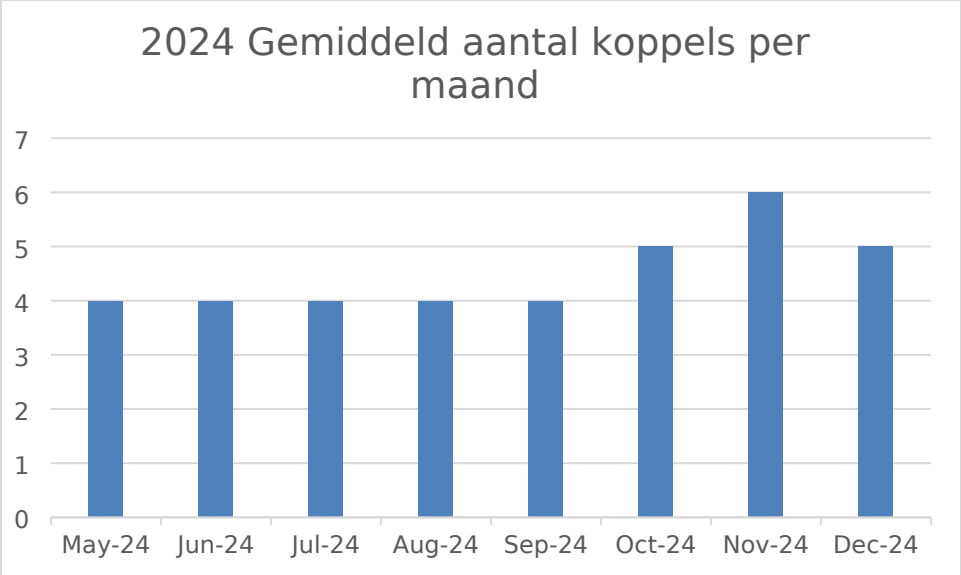
De deelnemers komen uit verschillende kernen binnen Maasgouw en vormen grotendeels een vaste groep. Wel zien we dat het merendeel van de deelnemers afkomstig zijn uit Maasbracht. Gedurende de pilotperiode zijn enkele koppels gestopt vanwege verhuizing naar een zorgvoorziening, opname of overlijden.

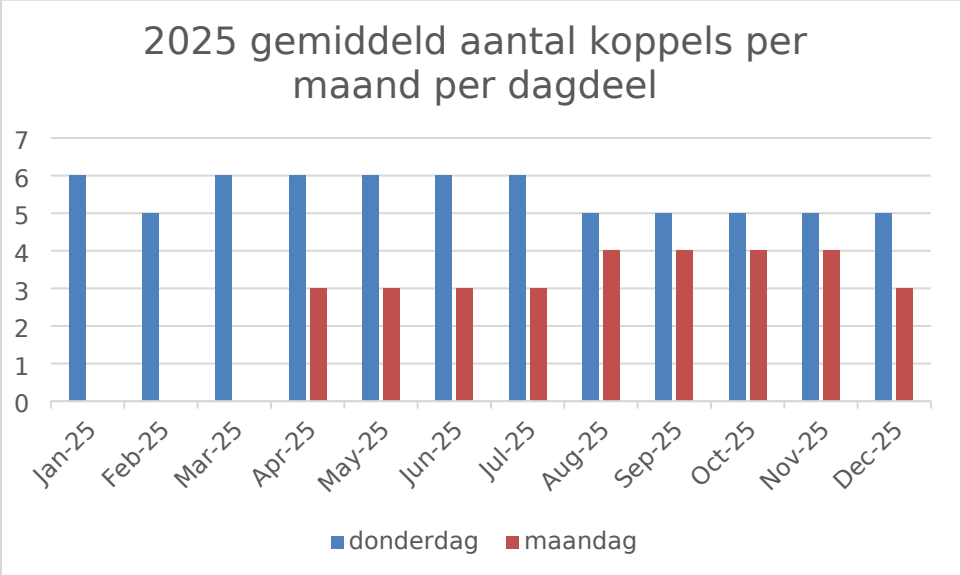
6. Resultaten

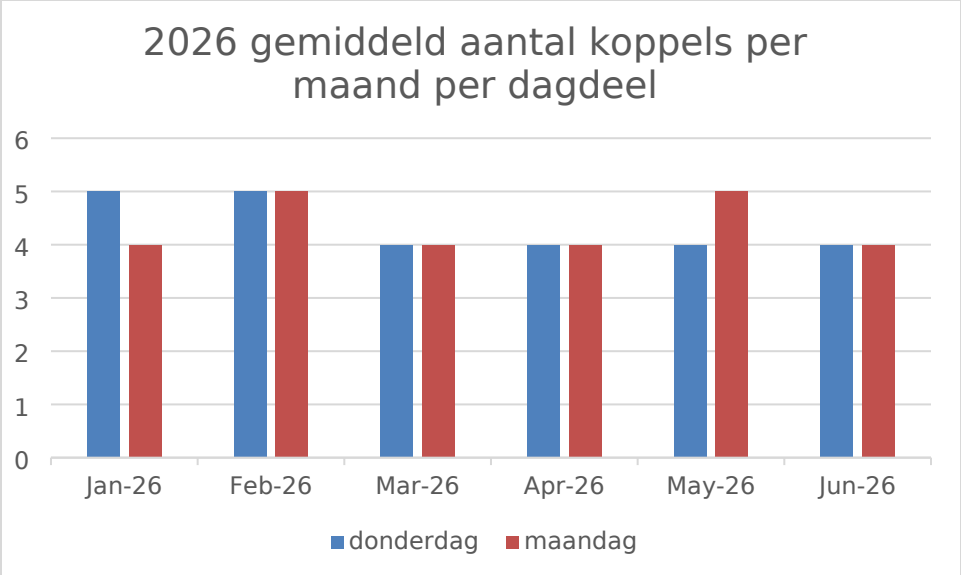
6.1 Kwantitatieve resultaten:

Hoofdresultaat zoals vastgelegd in de projectopdracht:

- Voor de duur van de pilot hebben gemiddeld minimaal 6 koppels deelgenomen aan de daginvulling.
    - Dit hoofddoel is behaald. Gemiddeld hebben per maand 7 koppels deelgenomen. Zie onderstaande grafieken en toelichting.


2024 Gemiddeld aantal koppels per maand
7
6
5
4
3
2
1
0
May-24
Jun-24
Jul-24
Aug-24
Sep-24
Oct-24
Nov-24
Dec-24


2025 gemiddeld aantal koppels per maand per dagdeel
7
6
5
4
3
2
1
0
Jan-25
Feb-25
Mar-25
Apr-25
May-25
Jun-25
Jul-25
Aug-25
Sep-25
Oct-25
Nov-25
Dec-25
donderdag
maandag



Toelichting bij de grafieken:

- Vanaf april 2025 is de pilot uitgebreid met een extra dagdeel op maandag.
- De wisseling van aantallen komt onder andere door; afwezigheid door ziekte van deelnemers, vakanties, ziekenhuisopname, indicatie Wmo BGG of BGI of WLZ.
- De koppels zijn met uitzondering van 1 koppel allemaal partners van elkaar. Dit koppel is buren van elkaar.

6.2 Kwalitatieve resultaten

In Q1 van 2026 is de projectgroep aan de slag gegaan met de evaluatie van de pilot. Onderdeel van de evaluatie is een kwalitatieve evaluatie op basis van interviews met de deelnemers. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden met de mensen met dementie en met de mantelzorgers. Met de uitkomsten uit deze gesprekken brengen we in kaart hoe het ontmoetingspunt bijdraagt aan de deelresultaten zoals benoemd in de pilot. Deze informatie, naast de overige evaluatiedocumentatie, helpt ons om de besluitvorming over het wel/niet voortzetten van het ontmoetingspunt goed te motiveren.

De vragen in de interviews richtten zich op de deelresultaten 1, 3, 4, 5 zoals benoemd in de projectopdracht:

1. De balans tussen draaglast en draagkracht van mantelzorgers die deelnemen aan de pilot wordt verbeterd.
2. Het draagt bij aan het minder of later gebruik maken van geïndiceerde voorzieningen (BGI en BGG)

3. Vanuit Positieve Gezondheid worden activiteiten afgestemd op de individuele en collectieve behoefte van deelnemers.
4. Mensen met Dementie die deelnemen aan de pilot, ervaren een stabilisatie of groei in zingeving
5. De deelnemers beoordelen de daginvulling met minimaal een 7.

De gesprekken en de beantwoording van de vragen verliepen vaak anders dan gepland bij de mensen met dementie, maar dit is ook inherent aan de doelgroep. Hieronder brengen we per deelresultaat de ervaringen in beeld:

Deelresultaat 1: De balans tussen draaglast en draagkracht van mantelzorgers die deelnemen aan de pilot wordt verbeterd
Uit de interviews blijkt dat mantelzorgers het Ontmoetingspunt als zeer waardevol ervaren. Zij geven aan dat het samen ergens naartoe gaan ontspanning biedt en zorgt voor een positieve invulling van de week. Het contact met andere mantelzorgers leidt tot herkenning, begrip en wederzijdse steun. De mogelijkheid om ervaringen te delen maakt de emotionele belasting beter draaglijk. Veel mantelzorgers geven aan kracht te halen uit de verhalen van anderen en praktische tips uit te wisselen.

Deelnemer:

'We lachen samen, we huilen samen, we verwerken samen, we hebben samen contact als er iemand wegvalt. Dat maakt het allemaal een stuk makkelijker, een stuk draaglijker'.

Deelresultaat 2: Het draagt bij aan het minder of later gebruik maken van geïndiceerde voorzieningen (BGI en BGG)
Gebleken is dat dit niet meetbaar is. Er is geen controlegroep van mensen in een vergelijkbare situatie die niet deelnemen aan het Ontmoetingspunt. Daarnaast zijn er andere invloeden dan alleen het Ontmoetingspunt op de noodzaak tot het gebruik van geïndiceerde voorzieningen zoals de progressie van de ziekte, bijkomende ziekten, het wegvallen van de mantelzorger e.d.

Deelresultaat 3: Vanuit Positieve Gezondheid worden activiteiten afgestemd op de individuele en collectieve behoefte van de deelnemers.
Deelnemers waarderen de grote variatie aan activiteiten. Hoewel ideeën vaak door de activiteitenbegeleider worden aangedragen, hebben deelnemers veel invloed op de invulling van het programma. Hierdoor sluiten de activiteiten goed aan bij hun wensen en mogelijkheden. Het wordt bovendien als prettig ervaren dat mensen met dementie en mantelzorgers samen kunnen

deelnemen aan activiteiten. Buiten het ontmoetingspunt om is er ook onderling contact tussen een aantal deelnemers.

> *Deelnemer:*
>
> *'Het knutselen, diamond painting, daar ga ik helemaal in op en dan vergeet ik even helemaal alles'.*



Deelresultaat 4: Mensen met dementie die deelnemen aan de pilot, ervaren een stabilisatie of groei in zingeving

Mensen met dementie geven aan dat zij zich minder alleen voelen doordat zij andere mensen ontmoeten die met vergelijkbare uitdagingen te maken hebben. Het delen van ervaringen vermindert gevoelens van schaamte en isolement.

Creatieve activiteiten zorgen voor trots en voldoening ('als je iets maakt, ben je trots op wat je hebt gedaan'). Daarnaast geven deelnemers aan dat zij zich na een bijeenkomst vaak ontspannen en vrolijker voelen.

Deelnemer:

'Ik vind het voor mij heel goed, want ik heb het gevoel dat er meer mensen zijn die wat vergeetachtig zijn en niet alleen ik. Dan heb je toch iets steun aan elkaar'.

Deelresultaat 5: De deelnemers beoordelen de daginvulling met minimaal een 7

De waardering voor het Ontmoetingspunt ligt tussen een 7 en een 10. Vrijwel alle deelnemers geven aan het initiatief aan anderen aan te bevelen. Ook wordt aangegeven dat het wegvallen van het Ontmoetingspunt een groot gemis zou zijn vanwege het verlies van sociale contacten, herkenning, ondersteuning en structuur.

Deelnemer:

'Als ik er een punt voor moest geven, dan was het meer dan een tien'.

7. Conclusie & aanbevelingen

7.1 Conclusie

De pilot Ontmoetingspunt voor mensen met dementie en hun mantelzorgers heeft aantoonbaar meerwaarde voor de deelnemers en sluit aan bij de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van preventie, positieve gezondheid, participatie en mantelzorgondersteuning. Het vooraf gestelde hoofddoel, namelijk een gemiddelde deelname van minimaal zes koppels gedurende de pilotperiode, is behaald. Daarnaast laten de kwalitatieve resultaten zien dat deelnemers het ontmoetingspunt als zeer waardevol ervaren en beoordelen met cijfers tussen de 7 en 10.

De grootste opbrengst van het ontmoetingspunt ligt in de sociale en emotionele ondersteuning die het biedt aan zowel mensen met dementie als hun mantelzorgers. Deelnemers ervaren herkenning, begrip en lotgenotencontact, waardoor gevoelens van eenzaamheid, onzekerheid en schaamte verminderen. Mantelzorgers geven aan dat het uitwisselen van ervaringen met anderen in een vergelijkbare situatie bijdraagt aan hun draagkracht en hen helpt beter om te gaan met de dagelijkse uitdagingen die het zorgen voor een naaste met dementie met zich meebrengt. Daarnaast biedt het ontmoetingspunt structuur, zingeving en een betekenisvolle invulling van de week.

De pilot laat zien dat een integraal aanbod, waarin ontmoeting, lotgenotencontact, ontspanning, cognitieve stimulering en beweging samenkomen, beter aansluit bij de behoeften van de doelgroep dan een afzonderlijke focus op bewegen. Hoewel de beweegactiviteiten positief worden gewaardeerd, is niet aantoonbaar geworden dat de huidige invulling leidt tot meetbare fysieke gezondheidswinst. Door de beperkte frequentie en duur van deze activiteiten en de wisselende continuïteit van de inzet van de beweegcoach kan de toegevoegde waarde hiervan onvoldoende worden onderbouwd.

De evaluatie maakt daarnaast duidelijk dat de rol van de professionele activiteitenbegeleider cruciaal is voor het succes van het ontmoetingspunt. Deze professional zorgt niet alleen voor de organisatie en begeleiding van activiteiten, maar vervult ook een belangrijke signalerende, verbindende en ondersteunende rol. De veilige en vertrouwde sfeer die deelnemers ervaren, blijkt sterk samen te hangen met de aanwezigheid van een deskundige begeleider met kennis van dementie. Tegelijkertijd maakt dit het ontmoetingspunt kwetsbaar wanneer deze professional niet beschikbaar is.

Hoewel niet objectief kan worden vastgesteld in welke mate het ontmoetingspunt zwaardere of geïndiceerde zorg uitstelt, wijzen de ervaringen van deelnemers erop dat het initiatief bijdraagt aan het langer behouden van welzijn, zelfredzaamheid en sociale participatie. Daarmee vormt het ontmoetingspunt een waardevolle aanvulling op de reguliere ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorgers binnen de gemeente Maasgouw.

7.2 Aanbevelingen

Voor de toekomst zijn er een aantal aanbevelingen te noemen:

1. Voortzetten van het ontmoetingspunt
Verleng de pilot met 2 jaar om het ontmoetingspunt door te ontwikkelen en te onderzoeken of het ontmoetingspunt structureel voortgezet moet worden. De evaluatie laat zien dat er een duidelijke behoefte bestaat en dat deelnemers grote meerwaarde ervaren op het gebied van welzijn, sociale verbinding, mantelzorgondersteuning en zingeving.

2. Borg professionele begeleiding
Behoud de inzet van een professional met expertise op het gebied van dementie. De ervaringen gedurende de pilot laten zien dat deze rol essentieel is voor:

- het creëren van een veilige groepsdynamiek;
- het begeleiden van lotgenotencontact;
- het signaleren en agenderen van problemen of ondersteuningsvragen;

- het bieden van juiste informatie en het voorkomen van onrust of misverstanden;
- het onderhouden van verbinding met andere professionals en voorzieningen.

Om de kwetsbaarheid te verminderen verdient het aanbeveling om een achtervangconstructie of tweede deskundige begeleider beschikbaar te hebben.

3. Versterk de inzet van vrijwilligers
Onderzoek of vrijwilligers een grotere ondersteunende rol kunnen krijgen bij de praktische organisatie en uitvoering van activiteiten. Vrijwilligers kunnen de professional ondersteunen, maar dienen niet volledig ter vervanging van de professionele begeleiding te worden ingezet. Een model waarbij een vaste vrijwilliger aanwezig is en een professional periodiek aanschuift of eindverantwoordelijk blijft, kan mogelijk een goede balans bieden tussen kwaliteit en kostenbeheersing.

4. Herijk het beweegaanbod
Evalueer de huidige inzet van de beweegcoach en onderzoek alternatieven die beter aansluiten bij de behoeften van de doelgroep. Denk hierbij aan:
- aansluiting bij bestaand beweegaanbod in de gemeente;
- meer laagdrempelige beweegactiviteiten zoals wandelen, spelvormen en beweegoefeningen;
- integratie van bewegen binnen het reguliere activiteitenprogramma.

Hiermee blijft beweging onderdeel van het aanbod, zonder dat hiervoor een apart traject hoeft te worden georganiseerd waarvan de meerwaarde onvoldoende aantoonbaar is.

5. Blijf werken vanuit Positieve Gezondheid
Behoud de huidige integrale aanpak waarin ontmoeting, zingeving, ontspanning, participatie, beweging en ondersteuning elkaar versterken. De evaluatie laat zien dat juist deze combinatie van elementen aansluit bij wat mensen met dementie en hun mantelzorgers nodig hebben.

6. Versterk monitoring en evaluatie
Ontwikkel een eenvoudige methodiek om de effecten van het ontmoetingspunt structureel te volgen. Hierbij kan gedacht worden aan:
- jaarlijkse tevredenheidsmetingen;
- korte evaluatiegesprekken met deelnemers;
- monitoring van ervaren mantelzorgbelasting;
- registratie van deelname en uitstroom.

Hierdoor ontstaat meer inzicht in de opbrengsten van het ontmoetingspunt en kunnen resultaten beter worden onderbouwd.

7. Onderzoek de behoefte in andere kernen
Breng in kaart of er ook behoefte bestaat aan een vergelijkbaar ontmoetingspunt in andere delen van de gemeente, met name voor inwoners voor wie Maasbracht minder goed bereikbaar is. Daarbij kan worden onderzocht of uitbreiding naar een tweede locatie haalbaar en wenselijk is.

8. Blijf mantelzorgers actief betrekken
Continueer de betrokkenheid van een ervaringsdeskundige mantelzorger binnen de projectgroep of toekomstige werkgroep. De pilot heeft laten zien dat deze inbreng waardevol is voor het aansluiten bij de behoeften van de doelgroep en voor het tijdig signaleren van verbeterpunten.

7.3 Eindadvies

Op basis van de behaalde resultaten, de hoge waardering van deelnemers en de duidelijke bijdrage aan mantelzorgondersteuning, sociale verbinding en positieve gezondheid wordt geadviseerd om de pilot te verlengen met 2 jaar en te onderzoeken of het ontmoetingspunt een structurele preventieve voorziening binnen het sociaal domein van de gemeente Maasgouw kan worden. Daarbij wordt aanbevolen de professionele begeleiding te borgen, de inzet van vrijwilligers te versterken, het beweegaanbod te heroverwegen en de effecten van het ontmoetingspunt blijvend te monitoren.

